

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 54/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., R., zastúpenej advokátom JUDr. Š. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Revúca sp. zn. 4 Er 3265/2008 z 9. decembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2012 doručená sťažnosť M. B., R. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Revúca (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 Er 3265/2008. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. februára 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že súdny exekútor vedie proti sťažovateľke ako povinnej exekučné konanie na základe návrhu oprávneného Ing. M. U. (ďalej len „oprávnený“) na vymoženie pohľadávky 39 831,84 € s prísl. Súdny exekútor 2. septembra 2010 vydal upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie zriadením exekučného záložného práva

na nehnuteľnosti ležiace v katastrálnom území R., zapísané na liste vlastníctva č. 4574, ktoré sú vo vlastníctve spoločnosti B., s. r. o. Na nehnuteľnosti je však zriadené záložné právo v prospech S., a. s. (ďalej len „záložný veriteľ“). Sťažovateľka 25. októbra 2011 podala okresnému súdu návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú s tým, aby bola následne zastavená. Zároveň ďalším podaním požiadala o odklad exekúcie. Poukázala pritom predovšetkým na ustanovenie § 61a ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekučné konanie na záloh možno viesť iba vtedy, ak oprávneným je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s exekúciou súhlasí.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Er 3265/2008 z 9. decembra 2011 bol návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a na jej zastavenie zamietnutý a odklad exekúcie nebol povolený. Podľa okresného súdu zriadením exekučného záložného práva došlo k tomu, že záložným veriteľom sa stal aj oprávnený, a preto je možné viesť exekúciu na založený nehnuteľný majetok.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd vec nesprávne právne posúdil, pretože vysloveným právnym názorom obišiel jasne formulovaný zákaz uvedený v ustanovení § 61a ods. 2 Exekučného poriadku. Dostal sa tým do rozporu aj s nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 20/08 z 23. apríla 2008.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 Er 3265/2008 s tým, aby bolo uznesenie z 9. decembra 2011 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon sa domáha náhrady trov konania v sume 269,58 € na účet právneho zástupcu.

Na výzvu ústavného súdu sťažovateľka doplňujúcim podaním z 13. februára 2012 doručeným ústavnému súdu 14. februára 2012 uviedla, že exekvované nehnuteľnosti boli pôvodne jej vlastníctvom, a previedla ich na spoločnosť B., s. r. o. Rozsudkom okresného súdu č. k. 3 C 1/2008-207 z 8. decembra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 Cob 65/2010 z 23. júna 2010 bol však tento prevod vlastníctva vyhlásený za neúčinný vo vzťahu voči oprávnenému.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Er 3265/2008 z 9. decembra 2011 vyplýva, že ním boli zamietnuté návrhy sťažovateľky na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a na jej zastavenie, pričom jej návrh na odklad exekúcie nebol povolený.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým konštatovať, že problematikou exekúcie vedenej na založený nehnuteľný majetok bez súhlasu záložného veriteľa sa ústavný súd už vo svojej rozhodovacej praxi viackrát zaoberal.

Vo veci sp. zn. III. ÚS 20/08 sa priklonil k názoru, podľa ktorého bez súhlasu záložného veriteľa exekúciu na založený nehnuteľný majetok viesť nemožno a rovnako exekučný súd nemôže k nehnuteľnému majetku, ku ktorému už existuje záložné právo, zriadiť exekučné záložné právo. Z tohto dôvodu zrušil uznesenie všeobecného súdu, ktorým

tento schválil exekučný príklep založeného nehnuteľného majetku. Sťažnosť ústavnému súdu proti uzneseniu o schválení príklepu podal záložný veriteľ.

Vo veci sp. zn. I. ÚS 324/2010 ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú sťažnosť podanú záložným veriteľom proti uzneseniu exekučného súdu o schválení exekučného príklepu založeného nehnuteľného majetku. V tomto prípade dospel ústavný súd k zhodným záverom ako všeobecný súd, pričom závery všeobecného súdu sú v podstate totožné so závermi okresného súdu vo veci sp. zn. 4 Er 3265/2008.

1. Podľa názoru ústavného súdu v ustanovení § 61a ods. 2 Exekučného poriadku zakotvený zákaz viesť exekúciu na záloh bez súhlasu záložného veriteľa (okrem prípadu, že záložný veriteľ je zároveň aj oprávnený) slúži záujmom záložného veriteľa a jeho cieľom je uprednostnená ochrana majetkových práv takéhoto subjektu. Toto ustanovenie nijakým spôsobom nechráni práva osoby, ktorá má v exekučnom konaní postavenie povinného. Inými slovami, prípadné porušenie zákazu vyplývajúceho z uvedeného ustanovenia nemôže predstavovať zásah do práv povinného subjektu. Je preto zjavné už prima facie, že postupom a uznesením okresného súdu nemohlo dôjsť k namietanému zásahu do označeného práva sťažovateľky, a preto možno konštatovať, že sťažnosť bola podaná osobou zjavne neoprávnenou.

K dosiaľ uvedenému treba ešte poznamenať, že v spomínaných veciach, skúmaním ktorých sa ústavný súd zaoberal v minulosti, bol sťažovateľom záložný veriteľ, nie teda povinný subjekt.

2. Sťažnosť treba považovať aj za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu, z ktorého okrem iného vyplýva, že:

„(...) Oprávnený sa zriadením exekučného záložného práva na zálohu stal ďalším záložným veriteľom, ktorý už súhlas na zákonné vedenie exekúcie na záloh podľa § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 61a ods. 2 Exekučného poriadku nepotrebuje. Súdny exekútor pri tomto úkone teda nepotrebuje súhlas prednostného záložného veriteľa. V exekučnom konaní nie je prípustnosť zriadenia exekučného záložného práva podmienená súhlasom existujúcich záložných veriteľov. Ak by to tak bolo, oprávnený by bol neodôvodnene znevýhodnený oproti tretím osobám, keďže povinný by mohol zriadiť ľubovoľný počet zmluvných záložných práv v prospech iných veriteľov a oprávnenému by dosiahnutie zriadenia exekučného záložného práva bolo znemožnené, ak by s tým nesúhlasil niektorý z existujúcich záložných veriteľov. Účelom záložného práva nie je znemožniť jeho realizáciu ďalším záložným veriteľom, ale zvýhodnenie pri realizácii, a to najmä pri rozvrhu výťažku. Prednostný záložný veriteľ má najsilnejšie postavenie pri uspokojovaní svojej pohľadávky bez ohľadu na ustanovenie § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka. Nemožno preto súhlasiť s tvrdeniami povinnej, že konanie súdneho exekútora je v rozpore s ust. § 61a Exekučného poriadku, ako aj s ust. § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka.

Zo spisu súdneho exekútora súd zistil, že dňa 02. 09. 2010 vydal súdny exekútor upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie zriadením exekučného záložného práva na predmetné nehnuteľnosti a exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosti. Dňa 24. 05. 2011 vydal súdny exekútor upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom nehnuteľností a následne, dňa 29. 09. 2011 vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom týchto nehnuteľností. Exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností, ako aj upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom týchto nehnuteľností boli záložnému veriteľovi riadne doručené. V danej exekúcii mal prednostný záložný veriteľ možnosť od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľností v tridsaťdňovej lehote sám začať výkon svojho záložného práva. V tejto lehote totiž môže prednostný záložný veriteľ oznámiť

oprávnenému, že sám začína výkon záložného práva. Oprávnený, resp. súdny exekútor potom nemôže v exekúcii pokračovať. V danom prípade S., a. s., ako prednostný záložný veriteľ takéto oznámenie neurobila. Vzhľadom na to že banka si v zákonom stanovenej lehote svoje právo na výkon záložného práva neuplatnila, vyzval ju súdny exekútor listom zo dňa 19. 10. 2011, aby mu oznámila výšku svojej pohľadávky zabezpečenej záložným právom na predmetných nehnuteľnostiach za účelom jej možného uspokojenia z výťažku dražby predmetných nehnuteľností. Dňa 02. 11. 2011 bola súdnemu exekútorovi doručená odpoveď banky, podľa ktorej výška jej pohľadávky je 0,00 €, nakoľko povinná splatila úver aj s úrokmi.

Kedže účelom záložného práva nie je znemožnenie jeho realizácie inému záložnému veriteľovi, ale zvýhodnenie pri realizácii, hlavne pri rozvrhu výťažku, z ktorého je záložný veriteľ uspokojovaný najskôr, mal súd za to, že tvrdenia povinnej, ktoré uviedla vo svojom návrhu na zastavenie exekúcie, sú neopodstatnené a preto jej návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú, ako aj na jej zastavenie zamietol.“

Z citovaného uznesenia okresného súdu vyplýva, že tento dostatočne zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom vysvetlil svoj právny záver. Berúc do úvahy dosiaľ uvedené nemožno závery okresného súdu považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka má na výklad dotknutých ustanovení Exekučného poriadku odlišný názor, ešte bez ďalšieho neznamená porušenie označeného práva podľa dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2012